

Розділ 1
Хто на собі свій дім носить

У Наталчиній душі звучали радісні оркестри: трам-пам-пам! Вони з батьками їдуть на море як справжні туристи. Це означає, що житимуть вони в наметі на самому березі — на дикому березі, і то буде майже піратське життя з пригодами, небезпеками, таємницями і ще хтозна-якими несподіванками.

— Жах! — бідкалася мама. — Змарнувати відпустку на брудні казанки... Що буде з моїм манікюром? З моїми платтями? Без праски! Без дзеркала! Я геть задрипаюся!

Але — трам-пам-пам! — іншого виходу батьки не мали. Їхня Машка (автомобіль-легковичок вітчизняного виробництва) злегка поцілувалася з вантажівкою, і тепер у неї розбита фара і пом'яті ліві дверцята. Полагодити її вже не встигали, тому від омріяної, старанно спланованої автомобільної мандрівки довелося відмовитись. Батьки були майже в розпачі. І ось тоді до них подзвонив татів приятель пан Богдан і запропонував:

— Ваше авто в ремонті? Не біда! Їдьте з нами! Дикунами! Я знаю розкішну улоговину в Криму за Алуштою, там і станемо табором.

Це звучало майже як пісня.

Отож Наталочка збиралася, а збираючись, наспівувала:

Їдьмо з нами, дикунами!

З дикунами за скарбами!

— Гай-гай, — супилася мама, — побачимо, якої ти на морі заспіваєш. Коли доведеться вогонь палити, воду носити і дрова збирати! Та ще як сколопендра вкусить!

Наталочка тільки усміхнулася тихенько.

Сколопендр вона не боялася. Тато їй пояснив, що то такі чорні повзучки, невеличкі і не страшні. Щоправда, кусючі. Але трошки небезпеки не завадить. З нею навіть цікавіше.

— І про які ото скарби ти виспівуєш? — спитала мама. — Дивись мені, не здумай нишпорити та що-небудь вишукувати. Від того самі неприємності. Не шукай їх на свою голову, вони самі тебе знайдуть. Чуєш, що я кажу?

— Ум-мгу, — відізвалася Наталочка, записуючи в рюкзак складену вчетверо полотняну торбинку.

Торбинка їй украй потрібна. Про всяк випадок. Часом можна знайти щось несподіване, навіть коли його не шукаєш. Бо що роблять туристи? Копають! Обкопують рівчаками намети, щоб стікала дощова вода; загрибають шкуринки та огризки, бо у справжніх туристів не заведено засмічувати природу, цього вони собі не дозволяють. Тато навіть купив спеціальну лопатку. А копаючи день при дні, можна що-небудь і викопати. У тому Криму стільки давніх міст процвітало, стільки народів перейшло! Таври, скіфи, сармати, греки, алани, Боспорське царство, хозарський каганат, генуезькі

міста-фортеці, татарське ханство... Щось та від них лишилося, не самі лиш кам'яні мури. Щось та знайдеться. У Наталочки передчуття. Їй аж запахло пригодами, хоча, може, то пах димом казанок, що його мама дістала з антресоля.

Ще Наталочці потрібен ось цей блокнот із кольоровими рибками на палітурці. Вона ніколи не вела щоденників, але тепер вестиме. Записуватиме все, що траплятиметься з нею, — пригоди і туристські премудрості.

Фотоапарат теж потрібен. Особливо в поході на Тай-Кобу. Пан Богдан сумнівається, чи здолає Наталочка такий важкий перехід. Але навіщо тоді їхати, якщо не підніматися на вершину?

Шорти, кросівки, футболки, купальники. Окуляри від сонця. Кухлик для чаю.

— А мобільний навіщо? — це знову мама.
— Він розрядиться. Відклади його.

— Добре, добре, — мовила Наталочка, ховаючи телефон у бічну кишеню рюкзака: подалі від маминих очей.

Мобільник теж украй потрібний. Його тільки недавно купили, вона ще ним не натішилася.

Треба похвалитися перед Северином. Бо — трам-пам-пам! — з ними їде Северин зі Львова, і його батьки теж. З Северином Наталочка познайомилася на Козацьких Могилах у Берестечку. О, то неабиякий хлопець! Високий, вродливий, розумний, сміливий, загартований у «Пласті» — сокіл, а не хлопець! Тепер і Наталочка набереться гарту, стане спритною, вмілою і, звичайно, по-справжньому подружиться із Северином, бо інакше в туристів не буває.

Її мрії рожеві, як фламінго. Її думки малюють пригоду за пригодою.

— Ох, уся хата догори дригом, — нарікає мама.

У хаті, справді, розгардіяш. Речі зрушили зі звичного місця, намагаючись протовпитися до туристських рюкзаків. На столі, на стільцях, на підлозі, на дивані — безліч украй необхідних у мандрівці речей. Намет, що його тато позичив у добрих знайомих, рушники, спальники, мило, спідниці, кофтинки, ложки, миски, капелюшки, мамина косметика, плащі-дощовики... Мовби в хаті почалося велике переселення народів.

— Дівчата, навіщо стільки лахів? — хапався за голову тато. — У дорозі важка й голка...

— Ото голки й не бери, — порадила мама. — Ще крем до засмаги. Крем від сонячних опіків. Ще сережки. Коралі. І кухонна скатерка-церата...

— Навіщо вона? — аж застогнав тато. — Там же не буде стола!

— Тому й треба, що стола не буде. Не на землі ж обід розкладатимемо.

Теленькнув Наталоччин мобільний у рюкзаку. Прийшло смс, — невже від Северина? Ні, з прихованого номера:

«ШУКАЙ, ДЕ ТІНЬ КИПАРИ»

Що це? Від кого?

— Тату, що таке «кипара»? — спитала Наталочка, ніби між іншим.

— Кипара? Не знаю, не чув такого слова.

— Тінь кипари, — уточнила Наталочка.

— Може, кипариса?

— Може... Мабуть...

— Збирайся хутчіш, і не мороч голову, бо запізнимося на поїзд, — сердито нагадала мама.

Наталочка заходилася складати речі, а її душа трепетала. Ось воно! Пригоди починаються! Северин розбереться з тією кипарою чи, може,